

חלק כא משפטים שיחה ג'

ס"ד: סדר הפרשיות לדעת רש"י: ראה בארוכה לקו"ש חכ"ו שיחה א'.

הערה 22: "מלבד הפסוק טז, לג": עד"ז בלקו"ש חי"ב ע' 25 הע' 29. [ועפ"ז גם פסוק טז, לה בכלל]

ס"ז: תורה חתומה ניתנה, דעת רש"י והתוס': עייג"כ שי' ליל ב' דחנוכה תשמ"ב סי"ג-ד, לקו"ש חכ"ד וילך שיחה ב' בארוכה.

ולהעיר גם מלקו"ש חכ"ג ע' 9-288. חי"ח ע' 148.

ס"ח: ההכנה למ"ת – מצד הגברא: ראה עד"ז בלקו"ש חכ"ח ע' 20. (ושם, דשאני המזבח והקרבן דמשה כו').

וא"צ לכ"ז כי פשוט] — שכאשר נאמר לבניי שיתעכבו במדבר סיני מ' יום עד רדת משה מן ההר — הרי הרגישו בעצמם מעין "חבשו בחשך וצלמות" [כ"ו].

ולכן מובן שנאמר לבניי בהסדר: "יורדי הים יי והולכי מדבריות וחי בושי בית האסורים" ואח"כ אמר להם הסוג הד' — שלא אירע להם: "וחולה שנתרפא", שגם על זה חייבים בקרבן תודה.²⁸

עפ"ז מובן ג"כ למה כותב רש"י ג' הענינים הראשונים בלשון רבים, והרביעי בלשון יחיד — כי ג' הנסים הראשונים אירעו לכל בניי, משא"כ הסוג הרביעי.²⁹

פרש"י קצ"ק (כב, א), ולהעיר ג"כ מפרש"י בא (י, י).

31) עפ"ז יומתק* למה לא כתב רש"י "יורדי הים באניות" כלשון הכתוב, כי הרמז והכוונה בזה היא לקרו"ס, שלא עברו את הים באניות.

32) ער"ז יש לבאר למה נקט כ"ק מוי"ח אדמו"ר בדי"ה ברוך הגומל (ב) תרפ"ז (נדפס בשה"מ קונטרסים ח"א ע' 368) הד' שצריכים להודות לא כסדרם בנ"י ופוסקים ולא כפ' רש"י, כ"א מתחיל ב"חולה שנתרפא וחבוש ש"צא מבית האסורים" — כי מונה אותם כפי הסדר שאירעו לו א'.

33) והטעם למה ב"חולה" מוסף רש"י "שנתרפא", דלא כבשאר הג' שאינו כותב "שעלו" וכיו"ב — כי כאן איירי בהקרכת קרבן תודה שצ"ל בביתמ"ק, ומובן מעצמו שא"א להביא קרבן בהיותו בים וכו', משא"כ בחולה מקום לומר שתיכף שישנה קצת הטבה מביא קרבן תודה — לכן מוסף

* אבל אינה קישיא, כי מובן שיורדים בים ע"י אניות — ולכן אין צריך רש"י לפרשו.

על נסים מסוימים, הנה מסתבר לומר שלאשונה אמרו ע"ד החיוב על אותו הנס שאירע להם בעצמם. כן מובן שאם נעשו להם כמה מהנסים שעליהם חייבים קרבן תודה — צריך להזכירם ע"פ הסדר שנעשו להם, ורק אח"כ להגיד חיוב קרבן על גכ ש(עדיין) לא נעשה אתם.

הנה מהד' נסים שעליהם חייבים קרבן תודה נעשו לבניי שלשה — ובהסדר שמונה אותם רש"י:

עברו את הים, אח"כ הלכו במד' בר יי ואח"כ גור הקב"ה עליהם להיות סגורים במדבר

[רק בניהם יצאו ממנו לאחר] ארבעים שנה, ויודעו מזה — ע"פ פרש"י יי ע"פ יי "תביאמו ותטעמו וגו', ואף שאומר "ותנבא חשה שלא יבנס ולא "וינסו" לארץ, הרי אח"ז שרו כן כל בניי כנאמר ישיר משה ובנ"י. אבל כ"ז הוא לפלפולא ולח"י דודא, כי מסתבר לומר בפרש"י שם (כדשמעו מפשטות הכתובים) שאף שנתנבא משה "לא ידע מה ניבא".³⁰

28*) כי איתם ה' בקצה המדבר (בשלת יג, כ), וראה מסעי (לג, ח).

29) אאפ"ל שידעו זה ממש"נ בבשלת (טו, לה): מ' שנה עד בואם אל ארץ ושובת — כי עכצ"ל דמשפרש"י (משפטים כו, ז) ובספר הברית ה' כתוב "מבראשית ועד מ"ת", אין כוונתו לכתובים כגון הג"ל, שהרי מפורש בהתחלתו: ובניי אכלו (ל' עב) את המן מ' שנה גו' — דמוכח שנתבט בסוף מ' שנה (אלא שהעמידו משה אז בפרשה שלו — פי המן, וע"ד וישלח לו, לג שם לו, לא, ועוד, ואכ"מ).

29*) בשלת טו, יו.
30) ראה מפרש"י רש"י טב, והוא ע"ד

נתבאר לעיל (שיחת י"ט כסלו סכ"ח) שבעת מתן תורה נעשה כללות הגדר ד', דברים שבכתב", ומאחר שדברים שבכתב אי אתה רשאי לאומרם בעל פה, הנה כאשר בני"י למדו ממש רבינו את הענינים דתושב"כ, הוכרחו לכותבם וללמדם מתוך הכתב דוקא.

ועפ"ז מוכן שכאשר בני"י שמעו ממש רבינו את הציווי, ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" סמוך לשבעה באדר, כבר היו כתובים אצלם כל עניני התורה ששמעו ממש רבינו במשך כל הארבעים שנה שהיו במדבר, ולא נותר להם אלא להשלים את התורה - מהפסוק, ועתה כתבו לכם את השירה גו"י" עד סיום הספר תורה.

ולכן, אין להקשות כיצד יכלו ששים ריבוא בני"י לכתוב ספרי תורה במשך זמן קצר כזה (סמוך לשבעה באדר עד שעברו את הירדן בעשירי בניסן), לכאורה, הרי זה דבר בלתי אפשרי כלל [ע"ד מ"ש, הצאן ובקר ישחט להם גו"י] - כי לא היו צריכים אלא לסיים את כתיבת הספר תורה, מהפסוק, ועתה כתבו לכם את השירה גו"י".

עפ"ז מובנת תמיהה נוספת:

ידועה הקושיא כיצד הי' משה רבינו יכול לכתוב י"ג ספרי תורה ביום אחד?! - וא' הביאורים בזה הוא, שכתבת הי"ג ספרי תורה היתה ע"י השבעת הקולמוס כו'.

והנה, דובר כמ"פ שקיום המצוות צריך להיות ע"י פעולה טבעית דוקא, ולא באופן דמעשה נסים כו' (רק כאשר הדבר בלתי אפשרי לגמרי כו'). ולכן, לא מסתבר לומר שכתבת הי"ג ספרי התורה היתה באופן דהשבעת הקולמוס - מעשה נסים.

[וכידוע סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר (לקו"ד כ"ד ע' 1504) אהות אדמו"ר הזקן, שכאשר הובילוהו בסירה מהמבצר הפטרופבלי לחקירה (במועצה החשאית), רצה אדמו"ר הזקן לקדש את הלבנה, וביקש מהפקיד להעמיד את הסירה, וכאשר סירב הפקיד, עמדה הסירה מאל"י. אבל אדמו"ר הזקן עדיין לא אמר את ברכת קידוש הלבנה, עד שהפקיד נתרצה להעמיד את הסירה - כי אדמו"ר הזקן רצה שעמידת הסירה לברכת קידוש לבנה תהי' באופן טבעי].

אבל ע"פ האמור לעיל - מוכן הדבר בפשטות: משה רבינו לא הי' צריך לכתוב את כל י"ג ספרי התורה בשבעה באדר, כי כתיבת רוב הספרים נעשתה במשך הזמן שלפנ"ז, ולא נותר לו אלא לסיים את ספרי התורה - מהפסוק, ועתה כתבו לכם את השירה גו"י" עד סיום התורה.

יד. אבל עדיין צריך להבין:

ידועה הפלוגתא בגמרא (גיטין ס, א) אם, "תורה מגילה מגילה ניתנה", היינו, "כשנאמרה פרשה למשה הי' כותבה (על מגילה), ולבסוף מ' שנה כשנגמרו כל הפרשיות, חיברן (את המגילות) ותפרן בגידין" (פרש"י שם), או, "תורה חתומה ניתנה", "גמורה ומסויימה ושלמה" (פרש"י שם).

והנה, בנוגע לדעה ד', "תורה חתומה ניתנה" - ישנה פלוגתא בין רש"י לתוספות:

לדעת רש"י - "תורה חתומה ניתנה, לא נכתבה עד סוף מ', לאחר שנאמרו כל הפרשיות כולן, והנאמרות לו בשנה ראשונה ושני' היו סדורות לו על פה עד שכתבן".

אבל התוספות מקשים על דעת רש"י: "תימה, דכתיב ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם, ופרש"י כפי' חומש דהיינו מבראשית ועד כאן. ונראה לפרש דלא קאמר חתומה ניתנה שלא נכתבה עד לבסוף, אלא שעל הסדר נכתבה, דיש פרשיות שנאמרו תחילה לפני אותם הכתובים לפניהם, ולא נכתבה עד שנאמר לו אותה שכתובה לפני', וכותב זאת אחרי'. ועל זה מיייתי מדרבי לוי (דאמר רבי לוי שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן כו") שאותם לא נאמרו על הסדר".

ועפ"ז צריך להבין:

בשלמא לדעת התוספות מוכן כיצד היו יכולים משה רבינו ובני"י לסיים את כתיבת ספרי התורה במשך זמן קצר ביותר - כי כתיבת רוב פרשיות התורה היתה במשך הזמן שלפנ"ז, ומ"ש, "תורה חתומה ניתנה", הכוונה בזה, שעל הסדר נכתבה", היינו, שאותם פרשיות שלא נאמרו על הסדר, לא נכתבו עד שנאמרו הפרשיות שבנתיים. אבל לדעת רש"י ש, "לא נכתבה עד סוף מ" - אינו מוכן: כיצד יכלו משה רבינו ובני"י להתחיל ולסיים את כתיבת כל ספרי התורה במשך זמן קצר ביותר?!

וגם ע"פ דברי רש"י בחומש ש, "ספר הברית" קאי על פרשיות התורה ש, "מבראשית עד מתן תורה" - הרי במשך זמן קצר ביותר בלתי אפשרי לסיים ששים ריבוא ספרי תורה, מהפרשה דמתן תורה ועד סיום התורה?!

[ואין לומר שבפירושו על הגמרא מבאר רש"י בהתאם לחלק הפשט שבגמרא, אע"פ שאין זה מתאים עם חלק ההלכה (כי רש"י בפירושו על הגמרא הוא פשוטן ולא פוסק) - כי לא יתכן שרש"י יפרש בגמרא באופן הפכי מפסוק מפורש: "ויקח ספר הברית גו"י", שזהו הספר שבו היו כתובים הפרשיות, "מבראשית עד מתן תורה" - היפך דברי רש"י ש, "לא נכתבה עד סוף מ"?!].

ויש לומר הביאור בזה:

מאחר שדברי רש"י סתרי אהדי (לכאורה), כמבואר בתוספות - לכן, בהכרח לומר שכוונת רש"י היא כפי שמבארים התוספות, זאת אומרת: מ"ש רש"י, "לא נכתבה עד סוף מ" - אין כוונתו לכל פרשיות התורה (שלא כתבו מאומה עד סוף שנת הארבעים), כי מפורש בכתוב שהי', "ספר הברית", ורש"י עצמו כותב שבספר זה היו כתובים הפרשיות, "מבראשית עד מתן תורה", אלא כוונת רש"י לאותם פרשיות שלא נאמרו על הסדר, שהמתינו בכתיבתן עד לאחרי שנאמרו הפרשיות הכתובות בתורה לאחריהם.

קומט דער טאג¹⁷, און בזכרון ע"פ תורה — וואס תורה זאגט אז המעשה הוא העיקר¹⁸ — ווערט עס אן אמת'ער זכרון לויט תורת אמת, אז ער לעבט איבער די זאך, ובמילא ווערט פון דעם „נזכרים“ — „ונעשים“¹⁹, אז דאס ברענגט גלייך החלטות טובות (קבלה על להבא) ביו מעשים טובים בפועל.

צו מעשה בפועל) דארף זיין אין דעם ענין פון „נשתברו הלוחות“.

ג. אין דעם ענין פון „נשתברו הלוחות“ איז דא א פלא, וואס איז דורש א התבוננות מיוחדת:

אידן האבן געהאט תורה שבכתב נאך פאר מ"ת, ווי עס ווערט דערציילט אין חומשי²⁰ (און רש"י איז דאס מפרש בפירושו על התורה על אתר)²¹: „ויכתוב משה“ — משה האט אנגעשריבן אין א ספר (ווי רש"י טייטשט אפ) אלע פרשיות „מבראשית ועד מ"ת“, וואס אין די פרשיות זיינען אויך נכלל כמה הוראות ומצוות:

- (13) לכאורה היינו הך, אלא — צום לשון תורה, תענית לשון חכמים. אבל ראה ירוש' ביצה (ב, ח) מן הצומות ומן התענית. ובכל אופן ועוד — צום הוא פרט בתענית (צום תעניתנא). ויליץ בספרי ביאר שמות הנרדפים. ואכ"מ.
- (14) זכרי' ת, יט. רמב"ם סוף הלי' תעניות.
- (15) אסתר ת, טז. ועיין סוכה מה, ב. בדא"ח עה"פ ליהודים הייתה אורה.
- (16) ד"ז בתמוז פייט אתאנו לך.
- (17) ראה רמב"ם הלי' תעניות רפ"ה.
- (18) אבות פ"א מ"ז.
- (19) אסתר ט, כח. ולהעיר מרמ"ז בספר תיקון שובב"ם. הובא ונתבאר בספר לב דוד להחיד"א פכ"ט.

- (20) משנה תענית כו, טע"א ואילך. ובגמרא שם כח, ב ואילך.
- (21) תשא לב, יא ואילך.
- (22) טושר"ע או"ח ר"ס תקסו.
- (23) משפטים כד, ז.
- (24) ממכילתא יתרו יט, י.

אויפן גוף, און דערצו נאך (את"ל כנ"ל) זיינען זיי אויך געווען פארשריבן.

פונדעסטוועגן, איז צוליב דעם²² וואס „נשתברו הלוחות“ (וואו די עשה"ד זיינען געווען אויסגעקריצט) האט מען קובע געווען א תענית עד סוף ימי הגלות (און דערנאך אויך, וועט דאס ווערן (אויסגעטיילט מסתם ימים) „לששון ולשמחה“ און „לשמחה ולששון“, כנ"ל).

ד. די ערקלערונג אין דעם — י"ל: דער חילוק צווישן א זאך ווי זי איז פארשריבן און ווי זי איז איינגעקריצט איז א זאך (ווי אן אבן) איז²³:

כשעת מ'פארשרייבט א זאך בדיו על הקלף (אדער על הנייר) — זיינען די טינט און די זאך אויף וועלכער מ'שרייבט צוויי באזונדערע זאכן וואס מ'פארבינדט צוזאמען; און דערפאר האט מען די מעגלעכקייט אפצוטיילן דעם דיו פון דער זאך אויף וועלכער ס'איז אנגעשריבן געווארן:

משא"כ ווען מ'קריצט אויס אותיות וכיו"ב אין א שטיין — ווערן די אותיות מיט דעם שטיין אן איין און איינציקע זאך; מען קען ניט פאנאנדערטיילן צווישן דעם שטיין און די איינגע-קריצטע אותיות — מ'קען ניט אַנרירן עפעס פון די אותיות סיידן מ'רירט אן דעם שטיין אליין — און אזוי בלייבט דאס לעד ולעולמי עולמים.

ה. דאס איז אויך די ערקלערונג אין דעם אויפטו פון די עשרת הדברות ווי

און נאך מער: דער פסוק רופט אן²⁴ אט דעם ספר — „ספר הברית“, אז דורך דעם ספר איז געווארן א ברית צווישן אידן מיטן אויבערשטן.

נוסף לזה: במשך די ארבעים יום וואס נאך ששה בסיון (זמן מתן תורתנו) האבן אידן זיכער געלערנט און גע'חזר'ט אויך די עשה"ד (וועלכע זיינען ניט געווען פארשריבן אין דעם ספר). ווארום ווי-באלד זיי האבן אלע געהערט די עשה"ד בשעת מ"ת און אזא טיפער הערן ביז אז על כל דיבור ודיבור פרחה נשמתו²⁵, איז פארשטאנדיק אויף וויפל דאס איז איינגעקריצט געווארן בנפשם, איז זיכער אז אין די ארבעים יום האבן זיי זיי (די עשה"ד) געלערנט און גע'חזר'ט, וקרוב לומר אז מ'האט זיך ניט בא-גנוגנט מיט רעדן און לערנען בע"פ, נאר זיי האבן דאס אויך פארשריבן²⁶ — אלס א סגולה צו זכרון²⁷ און מצד חביבות הענין (ובפרט אז דערנאך איז דאס געווארן א חלק פון תושב"כ).

אעפ"כ זעט מען, אז ניט קוקנדיק אויף דעם וואס מ'האט שוין געהאט דעם „ספר הברית“, און אויך די עשה"ד ווי זיי זיינען איינגעקריצט אין דער נשמה און אין אן אופן וואס דאס פועל'ט אויך

(25) שם, ז.

(26) שבת פת, ב.

(27) וכמפורש ברמב"ם בהקדמתו לפיה"מ (בתחלתה) — לענין סדר לימוד בני' כמדובר בכלל — דאחרי שכל הקהל שומעים המצוה ההיא ארבעה פעמים . . . הי כל העם הולכים . . . וכותבים המצוה ההיא במגלות וישוטו (וישוטטו) השרים כ"י וירגילו לקרומה כ"י והיו כותבים המצוה כ"י. וראה ג"כ הקדמת הרמב"ם לספרו יד החזקה בנוגע לתושבע"פ קודם שרבינו הקדוש חיבר המשנה.

(28) כמרזיל (ירושלמי ברכות רפ"ה) הלומד מן הספר לא במהרה הוא משכח. וראה לעיל ע' 21 ש"ל שזהו תוכן מצות כתיבת ס"ת.

(29) כי עשית העגל. ויאמרו אלה אלקיך ישראל! ה"י ביום שלפניו.

(30) כהבא לקמן — ראה דרושי חסידות עה"פ אס בחוקותי תלכו. זאת חוקת התורה. וככ"מ.

(משה האט גלייך) פארשריבן יעדע פרשה⁶⁸). וואס לפיז איז מסתבר לומר, אז דעם אנהויב פון פ' שלח — אלעס וואס איז פארגעקומען אין דעם זעלבן טאג (כ"ט סיון⁶⁹), און מיט דעם האט זיך פארענדיקט דער „שלח לד" (דער שיקן, און די שייכות פון משה'ן אין דער שליחות) —

האט משה רבינו, וואס איז געווען א זריז⁷⁰ כו', גלייך פארשריבן כדי ניט צו אפהאלטן דעם צוקומען פון נאך א פרשה אין תורה שבכתב.

והנה — מובן ופשוט אז יעדער טאג במדבר (כולל אויך — יענעם כ"ח און כ"ט סיון) זיינען געווען א ריבוי גדול במאד, פון פאסירונגען בא די ששים רבוא הגברים און כהנה וכהנה פון נשים וכו' ובפרט אז עס איז נאך צוגעקומען דער נסעו ויחנו, פירוק והקמת המשכן וכו' וכו'. פון די מאורעות איז געווען א ריבוי גדול צווישן „האסף מרים" בכ"ח סיון קודם סילוק המשכן און אמירת „שלח לד" (נאכן אויפשטעלן די דגלים און דעם משכן און נאכן ותקרבה אלי כולכם וכו') — טויזנטער און טויזנטער פאסירונגען האבן מפסיק געווען צווישן „האסף מרים" און שילוח המרגלים (כולל אויך מאורעות פון מצות וכי"ב — ע"פ ה' יסעו ויחנו, הקרבת הקרבנות במשכן וכו') — די סמיכות איז אבער

און דערפאר דארף רש"י מדגיש זיין אז „ורשעים הללו ראו כו", אויך דעם מוסר „ראו" — וויבאלד אז זיי האבן אליין געזען וואס עס האט פאסירט מיט מרים'ען, האט עס זיי געדארפט געבן דעם זעלבן תוקף, אויף בייצוקומען דעם נסיון פון „ראינו" אין ארץ כנען.

אויב זיי וואלטן בלויז געהערט וועגן עונש מרים, וואלט מען ביי זיי ניט געקענט מאנען פארוואס „לא לקחו מוסר", ווייל די סיבה וואס האט געבראכט צום חטא איז געווען ברא' און די נתינת כח אויף אפהאלטן זיך פון חטא — בלויז בשמיעה. איז רש"י מדגיש „ראו" — אויך די נתינת כח אויף ניט זינדיקן איז געווען ברא', ואעפ"כ לא לקחו מוסר.

ט. פון די „ענינים מופלאים" אין חלק ההלכה שבתורה אין דעם פרש"י — (לחידודי עכ"פ) — ובהקדים השאלה:

ווי איז תורה פארט מסמיק (פרשת) מרים צו (פרשת) מרגלים, וואס דורך דעם קען ווערן א חשד אויף מרים'ען אז זי איז אין עטוואס בדומה צו די מרגלים — ס'איז דאך א ציווי „והייתם" נקים מה' ומישראל?

לכאורה קען מען פארענטפערן ע"פ שיטת רש"י (בפירושו עה"ת⁶⁶), ווי דער מ"ד⁶⁷ אז תורה „מגילה מגילה ניתנה"

64 לשון השליה במס' שבועות שלו (קפא, א).

65 מטות לב, כב, וראה ירושלמי שקלים פ"ג

סה"ב, יעוד.

66 משפטים כד, ד — ראה תוד"ה תורה גיטין

67 א.ו. רא"ם משפטים שם (בת" הא.ו. אבל ראה גורא יצידה לדרך שם, יאכ"מ, וראה שיחות ליל ב' תנוכה ורש"י משפטים תשמ"ב.

67 גיטין שם.

68 רש"י גיטין שם ד"ה מגילה.

69 ראה לעיל הערה 2.

70 ראה רש"י יתרו יט, יד, ולהעיר מרש"י

שמות ד, כד, בשלח טז, כב.

71 דדוחק לומר שחיכה עד לסיום כל פרשת

המרגלים — כי למה יעכב הוספת חלק תושב"כ

ארבעים ויחה יום.

ולהעיר מב"ב (טו, א) הכנה אומר ומשה כותב

(ומסיים) כמו מפיו יקרא . . ואני כותב — שהי

תיכף באותה שעה.

72 י"ד יתרו שם ויחננו ברא"ם שם אינו לשיטת

רש"י גיטין שם ויחננו (יתנו).

מתן תורה קומט מלמעלה, בדרך מתנה, מצד הנותן.

משאיכ אין דעם מזבח שבנה משה (און דעם קרבן שהקריב עליו⁴³) האט זיך שוין אנגעזען די (דוגמת) פעולה פון מ"ת עצמה; און דערפאר איז דאס א חידוש עיקרי פון חמישי בסיון, ערב מתן תורה⁴⁴.

ז. אבער עס פאדערט זיך הסברה: פארוואס האט דער ענין פון מ"ת (וועל-כער איז שוין געווען בערב מ"ת) זיך אויסגעדריקט דוקא אין דעם ענין פון „בנה מזבח והקריב עליו קרבן“, און ניט אין אן אנדער ענין?

איז דערפון מוכן, אז איז דעם גיט זיך ארויס די נקודה עיקרית פון מ"ת.

ו"ל הביאור בזה: דער תכלית פון מ"ת איז, וואס דורך דעם איז געגעבן געווארן דער כח אויף צו מאכן פון זאכן (חפצא) פון וועלט — חפצא דקדושה⁴⁵. ובל' הידוע — דורכפירן כוונת הבריאה לעשות לו ית' דירה בתחתונים⁴⁶, אז מען זאל מזכר זיין די „גשמיות הגוף והעולם“ ביז מ'זאל קענען מקבל זיין דעם „גילוי אור ה' שאיר לישראל ע"י התורה⁴⁷“.

[דערמיט איז דער אלטער רבי

בששי בסיון⁴⁸ — אז שוין אין חמישי בסיון, ערב מתן תורה, האבן זיך אנגע-הויבן די ענינים פון מתן תורה⁴⁹.

און דאס איז די הסברה אין דעם וואס די קרבנות פון חמישי בסיון האבן גע-קענט האבן דעם גדר פון קרבנות שלאחרי מ"ת — מצד דעם וואס דער מאלט האט זיך שוין אנגעהויבן דער גדר און גילוי און די פעולה פון מתן תורה.

עפ"ז איז אויך פארענטפערט וואס די גמרא זאגט „בחמישי בנה מזבח כו" און דערמאנט ניט אז משה האט מכניס געווען די אידן בברית כו'.

די פעולות וואס משה און די אידן האבן געטאן להכנס בברית (ווי אמירת נעשה ונשמע, הזאת הדם כו') — זיינען נאר די הכנה מצד די אידן, וואס מאכט זיי מוכשר צו קבלת התורה, אבער דאס איז ניט קיין „טיל" פון מתן תורה גופא;

לעומר, המשכת שער הגניז (לקו"ת פרשתנו י, ד. שה"ש לה, ג. וראה לקו"ש ח"ג ע' 996 ואל"ך) — שזה הי' בחמישי בסיון (שהרי מ"ת הי' ביום נ"א לעומר — ש"ע אדה"ז אי"ת סתצ"ד סוסי"א).

42) וגם לר' יוסי שהי' בד' בסיון (שבת פו, ב) — הרי זה משום שמש"ה הוסיף יום אחד מדעתו (שם פו, א) אבל מצד הקב"ה, היתה ראוי' לינתן בשש"י (תנוד"ה יום הששי — ע"ז ג, א). וראה לקו"ש ח"ד ע' 1029 הערה 24, די"ל דגם לר' יוסי, מצד ההמשכה שמלמעלה הי' התורה ראוי' לינתן ביום הג' לעומר (ו' סיון) לפי שאז הוא המשכת שער הגניז (כני"ל הערה הקודמת).

42*) ובאוה"ת משפטים (שבהערה 18*) מקשרו עם הקדמת נעשה לנשמע דחמישי בסיון. וראה גם צ"ח פסחים סח, ב.

) וראה אוה"ת (שבהערה 18); סמוך למ"ת שני ימים.

43) ויש לומר שקרבנו של משה לכוי'ע הי' בו החשיבות דמ"ת (משאיכ דנערי בני דתלוי בהדיעות (תגיגה שם, א"ב) אם עולת רא"י הוא או עולת תמיד. ועוד. ואכ"מ).

44) ולהעיר מסדר הענינים במבילתא (שבהערה 4): זה יום ששי שנתנה בו תורה ומה עשה משה בחמישי השכים בבקר ובנה מזבח כו'.

45) ראה בארוכה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואל"ך.

46) תנחומא נשא טו. ועוד. תניא רפ"ו.

47) ל' התניא שם בסוף הפרק.